

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An ex privilegio possis à residentia chori excusari, & distributiones in
absentia consequi, & qua ratione hoc privilegium intelligatur. §. 10

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

beneficium obreantur supponatur iam illam habere, cessat finis privilegij, & consequenter ipsum privilegium. Tertio, quia ita est expressè decernit à facta Congregatione Cardinalium, ut videri potest in Doctoribus *suprà citatis*.

9 Nihilominus etsi hæc sententia in iudicando, & consulendo seruanda sit, probabile tamen est, posse Ordinarium parochi studere volenti hanc licentiam cõcedere non obstante Tridentino, neque supradicta factæ Congregationis declaratione. Sic tenent grauissimi Doctores, qui post Tridentinum scripserunt. Petrus Mathæus explicans motum primum Pij V. de uon residendo in fauorem studij in fine Concilij constitutum, & qui est 29, in ordine illius Pontificis, & subdit in fine, licet ob huiusmodi constitutionem ad absentiam ratio studij requiratur licentia Ordinarij, consuetudo autem in multis locis est, ac vbi que ut Clerici se ad studia conferant sine licentia suorum Prælatorum, & ea quidem valet, &c. Idem tenet Nauarr. in *Summ. cap. 2. n. 12*. Cardinalis Toletus *lib. 3. cap. 5. num. 4*. Ludouic. Lopez. *1. tom. instr. conf. scientia. cap. 249. Vers. prima igitur causa*, Gregor. de Valentia, *2. 2. disp. 10. quest. 3. part. 5. §. Alius eiusmodi casus pag. 1876*, Ioan. Azor. *Instr. Moral. 2. p. lib. 7. c. 4. quest. 3. §. 2. p. 817*, Lessius, *lib. 2. de iustitia. c. 34. dub. 2. n. 163*, in noua editione, Horatius Lilius, *tract. de Priuilegijs Scholarum. Priuileg. 98. Et sequentibus*, Salzedo, *pract. crim. c. 52. §. Primus*, cum Ioanne de Sclua, *tract. de beneficijs. 4. p. quest. 6*, Angles, *q. de Restitutions facienda propter negligentiam Ecclesiasticorum, diff. cult. 1. dub. 1. concl. 5*, Zerola, cum alijs in *Praxi Episc. 1. p. vers. studium §. Ad Septennium*, Manuel Rodriguez, in *Summ. tom. 1. verb. Beneficio. c. 33. num. 1. vers. La segunda conclusion. Et 2. tom. verbo Restitutions, cap. 26. num. 2. vers. La segunda conclusion*, cum Rebuffo, *pract. benef. titulo de dispens. de non residendo. n. 25*, Antonius Gomez, in *explicacione Bullæ Cruciatæ. cap. 7. ad 4. clausulam, num. 27*, Emanuel Saa, *verbo Restitutions, num. 8*, & supponit Zechus, de casibus referentis *cap. 3. n. 2. Et de munere Episcoporum. c. 5. n. 4*, Vega, Maiolus, Holveda, Candelabrum aureum, & alij relati à Garzia, *3. p. de benef. cap. 2. à n. 74*.

Ratio huius sententiæ ea est. Quia à Concilio Tridentino, non est sublata facultas Ordinarijs antiquo iure concessa permittendi parochos ratione studij abesse à beneficio, & fructus in absentia lucrari. Ergo nullum est firmum fundamentum denegandi illi hoc privilegium. Antecedens probo ex ipso Tridentino, *sess. 1. c. 1. de Reformat.* Vbi in fine, illius cap. dicitur, *Docentes vero ipsam sacram Scripturam, (& idem est de iure Canonico, ut diximus) dum publice in Scholis docuerint, & Scholares, in ipsi Scholis studens privilegij omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia à iure concessis plenè gaudeant, & fruantur, ex quibus verbis manifestè videtur constare Concilium non solum non reuocasse privilegium concessum, in *c. fin. de Mag. & Cap. cum ex eo, de elect. in 6*. Sed omnino illud iurasse, & sic Horatius Lilius ad marginem Concilij refert dictum *c. final. de Mag.* ut tacite intinuet ad ipsum attendisse Concilium. Item *sess. 6. c. 2. de Reformat.* postquam Concilium dixerat debere Prælatos cogere parochos, ut resident, non obstante quolibet privilegio, vel indulto perpetuo, subiungit, *Indulgentijs vero, & dispensationibus temporalibus ex veris, & rationabilibus causis tantum concessis, & coram Ordinario legitime probandis, in suo robore permanentibus.* Quod autem causa studij inter causas veras, & rationabiles computari debeat, inde probatur: quia semper à iure sic reputata fuit, & quia ad marginem huius decreti appositum est, *Cap. cum ex eo, de elect. in 6*. Vbi causa studij iudicata est sufficientissima. Et licet in huiusmodi cap. derogentur privilegia, & indulta perpetua de non residendo; non inde inferitur derogari hoc indultum, & privilegium causa studiorum, Alias etiam privilegium quod habent docentes Theologiam, esset derogatum. Solum ergo Concilium derogat privilegia, & indulta absque causa legitima concessa, seu concessa particularibus personis.*

10. Neque obstant contraria. Nam ad textum in *c. 1. sess. 23*. Concilij satis responsum est, affirmando, studium grauem causam esse, & licet circa finem illius Capituli dicatur, non posse sic studentes absentes à suis beneficijs, se defendere vigore Eugenianæ constitutionis, hoc non tollit quominus ex causa studij abesse possint. Nam in illis verbis solum intendit Concilium, ut non possint se defendere, quominus ordinarij valeant per censuras, aliæque iuris remedia eos compellere, ne absque eorum licentia, & in scriptis obtrata à beneficijs absint. Nul- lum tamen est verbum in illo cap. ex quo possit colligi Prælatum ob causam studij non posse parochi licentiam concedere, ipsumque abesse non posse licentia in scriptis obtrata.

Adde illa verba *Figore Eugenianæ constitutionis*, non referuntur ad Eugenianam constitutionem, qua in fauorem Salmantinae Vniuersitatis privilegium conceditur omnibus ibidem studentibus, ut possint à suis beneficijs abesse: sed referuntur ad Eugenianam constitutionem, de qua fit mentio in extratrag. 3. de Priuilegijs inter communes; ut bene notauit Horatius Lilius in marg. huius decreti Concilij, & defendit Garzia, *3. p. de benef. c. 2. num. 70*.

Neque item obstat parochos habere sufficientem scientiam

pro beneficij administratione. Nam hanc etiam antè Concilium habere debebant ex iure ipso naturali, quo non obstante illis privilegium studendi concedebatur. Quia non solum pro sufficientia, sed pro superabundantia scientiæ conceditur, & ut melius parochi officio satisfacere possint.

Solum obstat declaratio factæ Congregationis, cui primo respondere possumus, etsi magnæ authoritatis sit, non esse necessariò illi standum. Ut in simili dixit Thomas Sanchez, *lib. 8. de Matrim. disp. 2. n. 10. circa finem*, Gabriel Valquez, *tom. 2. de legibus, disp. 177. c. ultimo, num. 75*. Secundo respondeo cum Zerola, *Praxi Episc. 1. p. vers. studium, §. ad Septennium*, debere intelligi de licentijs petitis in Curia Romana à Penitentiariorum, non de licentijs petitis ab ordinario, & consensit Zechus, de *Repub. Eccles. tit. de Clericis, num. 7. vers. 28*. Ille enim licentiæ non suffragantur absentibus, nisi singulorum ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia sita sunt, gratus consensus accedat. Sic Moneta, *2. p. de distribut. quest. 10. num. 9*, Barboza, *alleg. 56. num. 29*. Tertio, respondeo non constare authenticè de tali declaratione.

11. Quintò, aduerte tempus concessum à iure studentibus plures Doctores limitare ad quinquennium à die, quo incipiunt studere, neque ultra extendendum, *ex c. fin. de Mag.* Sic decimum referunt Garzia, *3. p. de beneficijs, c. 2. num. 103*, Moneta, *2. p. de distribut. q. 10. n. 14*, Barboza, *3. p. alleg. 56. n. 31*.

Ceterum cum in Capite. *Cum ex eo; de elect. in 6*. (quod postenus est) concedatur Septennium, ad illud tempus videtur extendi posse. Sic Zerola, *1. p. studium §. 3*, Zechus, de *Repub. Eccles. tract. de Cler. num. 7. vers. 28*. Conciliantque Caput finale de Mag. & Caput, cum ex eo, de elect. in 6. Ut cap. fin. de Mag. Concedens quinquennium, loquitur de studentibus ius Canonicum, & Caput, cum ex eo, de studentibus Theologiam. Cum enim ad huius studium requiratur præcessisse studium Philosophiæ per tres annos, & in Theologia solent quatuor consumi, sanè totum hoc tempus cedere posse. Et de studentibus Theologiam in Vniuersitate Salmantina approbat Garzia, *suprà num. 107*. posse per Septennium abesse, & fructus in absentia percipere. Docentibus verò nulla est limitatio facta, sed toto eo tempore, quo in docendo occupati fuerint fructus percipiunt in absentia, *ex c. finali de Mag. Et Trident. sess. 3. c. 2. & tradit Moneta, 2. p. q. 10. n. 16*. Barboza, *alleg. 56. n. 32*.

12. Sexò aduerte semel concessam ab ordinario hanc licentiam studentem reuocari non posse, nisi ex iusta, & rationabili causa, eaque manifesta. Ut tradit Gloss. *cum ex eo, de elect. in 6. verb. Septennium*.

13. Dixi in principio sic docentes, & studentes consequi fructus præbendæ, non distributionis. Quia ita habetur in *c. licet de præbendis*, & in Constitutione Eugeniana pro Vniuersitate Salmantina concessa, & pluribus declarationibus comprobata Garzia *3. p. de benef. cap. 2. n. 113*. Couar. *Var. cap. 13. num. 2*. Gutierrez, *can. quest. lib. 2. cap. 15. num. 12*. Moneta, *2. p. de distribut. quest. 10. n. 23*. Gonzalez, *reg. 8. concl. §. 7. Præamij n. 17*, Barboza, *3. p. alleg. 56. n. 19*. Bonacin. *disp. 2. quest. §. 3. §. 9. in princ.* & alij apud ipsos.

Solum est dubium. An si beneficium constat solum ex distributionibus quotidianis, eas lucrare absens ratione studij: Aliqui negant lucrari, Sic Bonacin. *disp. 2. quest. §. 3. §. 9. Et alibi*. Ratio esse potest. Quia solum est facta concessio fructuum præbendæ demptis distributionibus. Ergo si præbenda nullos habet fructus, nulla est concessio. Nihilominus tenendum est lucrari distributiones omnes dempta tertia parte. Tum quia illæ distributiones loco fructuum succedunt. Tum quia privilegium esset inutile his beneficiarijs. Tum quia sic est declaratum à facta Congregatione, ut restat. *Quaranta in Summa Bullarum verbo Residencia*. Piafecus, *praxi Episc. 2. p. c. 3. n. 10*. Moneta, *quest. 10. num. 24*. Tufchus, *concl. 5. l. 4. lit. D.* & pluribus relatis Garzia, *3. de benef. c. 2. num. 116* & 551. Barboza, *alleg. 56. num. 19* & 20.

§. X.

An ex privilegio possis à residentia Chori excusari, & distributiones in absentia consequi, & qua ratione hoc privilegium intelligatur?

1. A Pontifice hoc privilegium concedi potest, sed non est creditum concedi absque causa.
2. Nullus præter Pontificem potest tale privilegium in perpetuum concedere.
3. De privilegio, seu dispensatione ad tempus probabile est posse illam Episcopum concedere.
4. Hoc privilegium lucrandi fructus in absentia strictè interpretandum est.
5. Privilegium percipiendi fructus ad distributiones non extenditur, etiam si adderet redditus, & præuentus.
6. Quid si præbenda tota consisteret in distributionibus?
7. Indultum de percipiendis de distributionibus non extenditur ad illius minutas, quas inter præsentis actu diuiduntur.

8. Privilegium

- 8 Privilegium recreationis trium mensium specialem causam præter leuamen naturæ non requirit.
- 9 Quomodo debeant illi tres menses computari?
- 10 Vt hoc privilegio gaudeat, debet integro anno interesse, & di-
butiones lucrari.
- 11 Hoc privilegium ad solos fructus non distributiones extendi-
tur, nisi præbenda alios fructus præter distributiones
non habeat.

Non est dubium tibi posse concedi privilegium non in-
teressendi horis. Cum enim chori assentientia à iure hu-
mano inducta sit, poterit Pontifex in ea dispensare. Nunquam
tamen credendum est talem dispensationem fieri absque causa
iusta, & rationabili. Quod si aliquando contingeret absque legiti-
ma causa hanc dispensationem scilicet Pontificem concedere,
valida esset quoad chori obligationem: quia ab ipso obli-
gatio ad chorum pendet. At: mihi dubium est, valeant quoad
distributionum perceptionem quia hæc à fidelibus relinquuntur
diuino officio interessentibus, sed fidelium voluntates absque
iusta causa non potest Pontifex mutare, quia ipse non est bono-
rum illorum Dominus, sed dispensator. Ergo, & hæc ratio non
conuincit, vt credam non posse à Pontifice absque legitima causa
privilegium concedi percipiendi in absentia distributiones illas
minutas, quæ non ex beneficio, sed ex legatis habentur, & con-
ceduntur annuatim, & missas recitantibus. At: distributiones
illas quotidianas, quæ ex redditibus beneficii extrahuntur, &
singulis diebus interessentibus diuiduntur, existimo lucrari ta-
lem beneficiarum ex privilegio à sede Apostolica concessio.
Quia beneficium, & illius fructibus non est iure naturæ obligatio
illi annexa assistendi in choro; sed ex iure positiuo, in quo vali-
de, licet non licite absque causa dispensat, qui illud condidit. Vt
laicus diximus, *vt. de legibus, disp. de priuileg. & dispensationibus.*

2 Ab alio quam à Pontifice non potest tibi tale privilegium
concedi: quia inferior non potest in lege superioris dispensare.
Sed est lex à iure communi lata obligans ad residentiam bene-
ficiarios, nisi eos infirmitas, corporalis necessitas, & euidens Ec-
clesiæ utilitas excuset. *e. Vnico de cler. non resident. in 6.* Ergo
non licet Episcopis, nec Capitulis, Ecclesiarum privilegium &
dispensationem alicui concedere.

3 Et quid in de privilegio, seu dispensatione in perpetuum
concessa nullus dubitat: ac de privilegio, seu dispensatione ad
breue tempus, & ex causa aliqua rationabili, dubium non leue
est. Communis sententia negat Episcopum dare posse, quia, nul-
libi inuenitur tradita hæc potestas, & cum sit in lege superioris,
Episcopos eam habere à seipso non potest. Sic Garzia, *varia
decisionibus comprobans. 3. p. de benef. cap. 2. n. 404.*

Nihilominus credo factis probabiliter dici posse, licet Episcopo de consensu Capituli dispensare cum aliquo iusta aliqua
causa interueniente, vt fructus, & distributiones in absentia per-
cipiat. Sic docet Zetola, *in praxi Episcopali, p. verbo priuileg.
§. 4. 2. dicit sentent. 2. d. d. Zechus, de Rep. Eccl. tit. de be-
nef. n. 9. vers. 9. ad si beneficia* inuenitur ex quadam decara-
tione Cardinalium facta Episcopo Cantuariensi; cui nititur res-
pondere Garzia affirmans illam non esse generalem declaratio-
nem, sed specialem facultatem tali Episcopo concessam. Sed
licet ita sit, quod non est certum, ex illa sumitur sufficiens fun-
damentum ad affirmandum ex aliis causis præter illas quæ in
iure continentur, posse Episcopum in residentia dispensare, &
ita tenet Atmenlar, *in additionibus ad receptar. de cum Nau.
lib. 2. tit. 23. de residentia, rub. An conuicti, vel alij habentes
dignitatem in suis Ecclesiis remaneant residere. num. 1. 4. Co-
mitulus, respons. moral. lib. 1. quest. 50. n. 2. Barbosa, 3. p. alle-
gat. 53. num. 13.* Ratio autem, quæ me mouet, ea est: quia con-
stat ex praxi sæpè Episcopum dare licentiam parochis, vt à bene-
ficio abint, & fructus lucretur ob defensionem iuris sibi in bene-
ficio competentis. Item, vt visitet parentes, quos longo tempore
non vidit; & vt eos in aliqua afflictione consoletur, & ob alias si-
miles causas quæ iustæ, & rationabiles reputantur, licet non sint
ex illis, quæ in iure sunt expressæ. Sed residentia parochi stri-
ctior est, quam Canonicorum residentia. Ergo poterit Episcopus
Canonicis hanc facultatem ob alias similes causas conce-
dere. Paterque Trident. *sess. 6. c. 2.* vbi remittit arbitrio Episcopi
causam absentiam examinare, & prout ipsi expediens videbitur
facultatem dispensandi in residentia concedere. Item in eodem
capite reuocantur privilegia, & indulta perpetua de non resi-
dendo, indulgentiis & dispensationibus temporalibus ex veris,
& rationabilibus causis concessis, & coram ordinario legitime
probandis in suo robore permanentis. Ergo tacite insinuat
posse ordinariam absentiam temporalem permittere ex causa
legitima. Adde si solum ex causis in iure contentis possit ordi-
narius licentiam absentiam concedere, nulla esset ordinariarum
facultas, cum tunc in probabili sententia nulla licentia, nec fa-
cultas requiritur ab ordinario expostulari. Ergo dicendum est
posse ordinariam dispensare ex causa illa, quæ creditur, Ponti-
ficem dispensarum si consultus esset. Item hoc videtur ad suam
gubernationem, & rectam pertinere. Durum enim esset
ita beneficiarios ad residentiam conuolare. Adde supradictas

causas, & similes ad necessitatem corporalem reduci posse.
Dixi ad breue tempus, quia ad longum tempus necessaria non
est Episcopi facultas, cum à Romano Pontifice expostulari pos-
set, & in hoc casu loquuntur Cardinalium declarationes à Gar-
zia relatæ.

Ex vi tamen huius dispensationis dispensatus solum lucrabi-
tur fructus præbendæ non distributiones, quia *in e. Vnico de cler.
non residentibus*, expressè cauetur distributiones non lucrari, nisi
aliqua ex tribus causis ibi enumeratis, intercedat.

4 Quod si inquiras, quomodo hoc privilegium percipiendi
fructus, & distributiones in absentia explicandum sit? Breuiter
dico strictissime interpretandum esse salua verborum proprietate.
Quia cedit in diminutionem diuini cultus, & in derogatio-
nem legis communis obligans ad residentiam, & in iacturam
illorum, qui resident, quibus obuenturi prouentus, dimi-
nuuntur. Sic omnes Doctores.

5 Ex quo fit primò, si tibi concessum est privilegium per-
cipiendi fructus in absentia, non posse ex vi illius induci distri-
butiones quotidianas percipere. Gloss. *verbo ad fuerint in e. Vnico
de cler. non resident. in 6. Coutar. 3. var. c. 13. n. 2. ad medium Gon-
zalez, 8. reg. Cancell. §. 7. p. c. m. j. n. 171. Carol. M. c. g. de hor. can.
c. 71. n. 130. Bonac. disp. 2. q. 5. p. 4. n. 4.* Ratio est, quia sub nomine
fructus comprehenduntur illa, quæ ratione beneficii beneficiario
competunt. At distributiones non tam ratione beneficii, quam
personalis seruitij, laboris, & mercedis competunt beneficiario, vt
multis exornat Gonzalez, *sup. n. 54. & 155.* Ergo in privilegio
percipiendi fructus distributiones non clauduntur.

Idem quod dictum est de privilegio percipiendi fructus in-
telligendum est, etiam si adderetur redditus & prouentus, & qua-
libet alia emolumenta quæ presentibus & residentibus conce-
duntur, adhuc distributiones quotidianæ non veniunt intelli-
gendæ: quia illa verba ferè idem significant. Vt constat ex his
quæ adducit Gonzalez, *reg. 8. Cancell. §. 7. v. c. m. j. n. 186.*

6 Solum autem venit hoc limitandum casu, quo præbenda
nullos alios fructus haberet præter distributiones quotidianas.
Quia tunc in privilegio percipiendi fructus, hæc distributiones
comprehenduntur: quia hæc distributiones magis naturam fruc-
tus, quam distributionum imitantur: siquidem in absentia so-
lent percipi, neque singulis horis diuiduntur inter presentes, sed
in fine mensis, vel anni, neque sunt incertæ, sed certæ, & de-
terminatæ. Alias indultum esset inutile, si hæc distributiones
comprehensæ non essent, & ita tenet Gonzalez aliis relatæ, *su-
pra, n. 157. Aloysius Riccius, Praxi, resol. 390. edit. n. 2. Barbosa
alleg. 53. n. 124.*

7 Infero secundò, si indultum esset de percipiendis distri-
butionibus quotidianis, quæ interessentibus conceduntur, non
extendendum ad illas distributiones minutas, quæ singulis
horis inter presentes diuini officij diuiduntur, quales neque
infirmi, neque alia legitima causa impediti lucrantur, quæ ob
mortuaria, & annuatim conceduntur. Quia non est creden-
dum Pontificem, nisi clarè exprimat, velle contra voluntatem
defunctorum procedere, qui huiusmodi distributiones inter-
essentibus reliquerunt. Neque ipsæ sunt quotidianæ distribu-
tiones, cum non quotidie, sed aliquibus determinatis diebus con-
ferantur, neque ratione beneficii conceduntur, sed ex testatorum
voluntate. Sic Gonzalez, *ditto n. 177. & 181. & 206. Bonacin.
disp. 2. quest. 5. punct. 4. n. 6. Moneta, 2. p. quest. 14. num. 21. & 22.
Riccius, decis. 494. n. 8. & alij apud ipsos.*

8 Infero tertio, privilegium à iure concessum Canonicis, &
præbendatis, vt possint tribus mensibus in anno abesse recreatio-
nis causa, non requirere aliam specialem causam præter leuamen
à residentia obligatione, quæ grauis est. Hæc enim causa
est sufficiens ad hoc privilegium concedendum. Sic pluribus de-
clarationibus sacre Congregationis confirmat Garzia, *3. p. de
benef. c. 2. n. 914. Riccius, resol. 392. num. 4. & 5. Barbosa, 3.
p. de Potest. Episc. alleg. 53. n. 1. 8.* Item ad hanc absentiam non
requiritur ordinarij facultas. Tradunt Barbof, Riccius, & Gar-
zia supra. Potent tamen ordinarius, si viderit ob multitudinem
absentium diminui diuinum cultum, eo quod vel non sunt dic-
cendæ horæ, vel non sunt dicendæ cum ea solemnitate, ac solent
dici, cogere, ne absint, iuxta *e. cum ad, de cler. non residentib.*
Quia tunc impleret Canonici tenentur hoc privilegio non vti.
Non enim credendum est velle Pontificem cum diminutione
diuini cultus privilegium concedere. Sic plures referens Bona-
cin. *disp. 1. quest. 5. punct. 4. n. 7.*

9 Ob huiusmodi privilegium potest Canonicus abesse à cho-
ro 90 dies, siue continuos, siue intercos, quia conceditur pri-
uilegium absentiam trium mensium absque vlla determinatio-
ne: mensis autem absolute prolatus 30. dies continet. Quia
tot dies luna in coitu suis remouetur, & ad suas vices redit,
cursumque conficit, vt eleganter probat Menochius, *de arbit. l.
2. casu 50. per totum*, tradit alios referens Gonzalez, *reg. 8. Can-
cell. Gloss. 11. num. 8.* Insuper quia Concilium non determinat
à quo tempore hi menses debeant incipere. Ergo sumi continui,
& interpellati possunt. Sic Garzia, *3. p. c. 2. n. 306. Gonzal. reg. 8.
Cancell. Gloss. n. 8. Barbof. alleg. 53. num. 120.* solum tempo-
re Paschatis, & maximarum solemnitatum vitare debet ordi-
narius, ne præbendati absint, sic ex declaratione sacre Congre-
gationis

BENEDICTUS
 PONTIFEX
 MAXIMUS

Rationis Archiepiscopo Genuensi missa restatur Zerola, Praxi Episc. 1. p. verb. Prunario, s. 4. 2. dicit. Panitent. 3. dub. Zechus. de Rep. Ecclesiast. tit. de benef. n. 6. vers. Quod sit beneficia, Barbol. alleg. 53. num. 119.

Fateor hoc procurari ab ordinario deberi ex declaratione, sed non ex obligatione stricta: praequie in Hispania, ubi ex Canonorum absentia quolibet tempore anni debito seruitio Ecclesia fraudari non solet. Sic Garzia, 3. p. de benef. c. 2. num. 118. Bonac. diff. 2. de hor. can. 5. p. unil. 4. in fine.

Adde Congregationem Concilij declarasse non posse confici ex horis quibus Canonici residentes abfunt a choro dies, & ex diebus & horis, sic collectis confici mentes absentia, de quibus in hoc decreto. Neque ad colligendum seruitium nouem mensium colligendas esse puncturas quali ij, qui nouem partes puncturarum ex duodecim, quae ex seruitio totius anni constantur, deseruendo tulerint, seruitio nouem mensium debito satisfecerint. Sed ipsos dies residentia, & seruitij, siue continui, siue interpellati sint numerandos esse ut compleant numerum dictionum nouem mensium. Sic refert Barbol. in declar. Concilij sess. 24. c. 12. pag. 553. Garzia, de benef. 3. parte, c. 2. n. 327.

10 Ut autem Canonici possit hoc privilegio frui, solum requiritur, quod teneatur per integrum annum diuinis interesse, & possit distributiones lucrari. Quia Concilium dicta sess. 24. c. 12. hoc privilegium concedit Ecclesiis, quae integro anno residentiam expostulant, seu integro anno obligant residere. Sic decim refert Garzia, Sap. citatus, 3. p. de benef. c. 2. num. 311. Barbol. num. 221. Quocirca si Canonici possessionem Canonici accipiunt in medio anni, non poterit tribus mensibus illo anno abesse, sed solum unum mensum cum dimidio. Quia cum solum ad residentiam dimidij anni fuerit obligatus, medietate privilegij concessi obligatis toto anno residere, gaudere, debet: & sic pro raro temporis obligationis computandum est privilegium. Sic Bonacin. diff. 2. q. 5. par. 4. de hor. can. num. 9. Quod si in integro anno, vel maiori illius parte Canonici abfuerit absque legitima causa, non ideo ipso iure amittit privilegium, pro illis tribus mensibus concessum. Quia non datur hoc privilegium iis, qui actu resident, sed obligatis ad residendum: Alias frui non possent supra dicto privilegio, quosque nouem menses prius residere: quod non est usu receptum; cum possent in quolibet parte anni hos tres menses recitationis accipere, ut diximus, & tenet Bonac. an. 22. c. n. 15. in fine.

11 Tandem adueto hoc privilegium solum extendi ad lucrandos fructus, non distributiones quotidianas. Ut multis allegatis docet Barbol. dicta 3. p. de Potest. Episc. allegat. 53. num. 124. Garzia, 3. p. de benef. c. 2. num. 249. aduersus Zenedo, collectione 15. ad 6. decret. num. 7. & videtur probari, ex c. vnic. de cler. non resident. in 6. Vbi distributiones quotidianae solum conceduntur, si infirmitas, necessitas corporalis, & euidentis Ecclesiae vtilitas intercesserit. Si autem praebenda non haberet alios fructus praeter distributiones quotidianas, probabilius censetur aduersus Garziam supra num. 251. absentes his mensibus lucrari, ne videatur illis privilegium mutile. Et quia tunc distributiones narorum fructuum imitantur. Sic pluribus relatis. Barbol. supra.

§. II.

An ex statuto Ecclesiae excusari possit longiori tempore trium mensium ab assistentia horarum Canoniarum, & nihilominus fructus & distributiones lucrari.

- 1 Statutum hoc factum à fundatore, qui censeant non valere.
- 2 Tenendum esse esse validum.
- 3 Si fiat à Capitulo communis est sententia inuvalidum esse.
- 4 Proponuntur aliquae obiectiones.
- 5 Fit illis satis.
- 6 In quibus casibus valeat statutum ab Episcopo factum.

1 **S**TATUTUM fieri potest ab ipso fundatore Ecclesiae, à Capitulo, vel ab Episcopo, seu ordinario. Et quidem si fiat, vel factum sit ab ipso fundatore, non desunt Doctores qui affirmant inuvalidum esse. Quia fundator beneficii residentiam expostulantis debet iuxta qualitates à sacris Canonibus requisitas fundare. Cum autem facti Canones solum iis beneficiis trium mensium recreationem constituent, qualeslibet consuetudines, & statuta in contrarium abrogantes, effecti videntur non posse fundatorem aliter disponente. Praeterea fundatur exigere non potest ratione fundationis, quod Ecclesiae damnosum sit. At eximere praebendatos longiori tempore trium mensium à residentia, reputatur à Concilio, Ecclesiae damnosum. Ergo non licet fundatori statutum facere à residentia ultra tres menses excusans in beneficiis residentiam expostulantibus. Sic tanquam probabilius defendit Azor. 2. p. lib. 7. cap. 6. sub. 3. questione.

2 Nihilominus tenendum est licere fundatori tale statutum condere, validumque esse. Quia tale statutum sacris Canonibus

contrarium non est. Non enim sacri Canones fundaciones immutant, sed illas intactas relinquunt, iuxta fundatorum voluntates: ne alij à similibus fundacionibus auerantur. Sic decim refert à facta Congregatione Moneta 2. p. q. 13. an. 33. Garzia 3. p. de benef. cap. 2. num. 244. c. 7. p. cap. 1. an. 118. plures referens, c. cap. 4. num. 9. c. 9. p. cap. 2. n. 270. Bonacina diff. 2. de hor. can. quast. 5. punct. 5. in fine, & tradit Barboza 2. p. de potest. Episcop. gloss. 17. tit. 2. num. 25. c. 26. & in simili plures referens 3. p. allegat. c. 0. n. 78. Ex quo sic non exigere condonem Ecclesiae damnosam, sed vtili, cum vtilis sit Ecclesiae habere beneficium cum aliqua residentia, quam illo carere. Item ad Ecclesiae pulchritudinem pertinet diuersitas beneficiorum in residendo.

3 Quod si statutum de vacatione ultra tres menses, vel de percipiendis distributionibus illo tempore vacationis fiat à Capitulo, vel Episcopo de Capitulo consensu & communis omnium sententia est inuvalidum esse. Quia nequit inferior aduersus superiorem statueret, cap. Insuper. 28. quast. 2. Clement. No Roman. de elect. cap. super his de maiestate, c. obediencia, cap. Cum omnes de constitut. & aliis. Cum autem à Concilio Tridentino sit statutum, ut tribus tantum mensibus vacent praebendati, illoque tempore fructus lucrarent non distributiones: nequit inferior aduersus hoc statutum procedere, & ita tradit Abbi. in cap. finali de consuetudine n. 7. c. 8. Garzia de benef. 3. p. cap. 2. n. 104. Barbol. 3. p. de potestate Episcop. alleg. 93. num. 29. Bonacin. diff. 2. de hor. can. 9. p. 5. & alij apud ipsos.

Ex quo fit si in aliqua Ecclesia sit statutum, quod Canonici seruire possint per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, inuvalidum esse quia est contra Concilium personalem residentiam requirens. Sic Rota Romana apud Farinacium dec. 659. num. 3. in nouissima. Prax. Episcop. p. 2. verbo Canonici. Garzia 3. de beneficiis cap. 2. num. 498. Barboza 3. p. allegat. 53. num. 136.

4 Sed obicies, inferiores possunt aduersus ius commune consuetudine praeribere. Ergo & statuto. Ergo poterit Capitulum, & Episcopus statueret longum recreationis tempus, & distributiones quotidianas illo tempore concedere. Secundo, in cap. vnic. de cler. non resident. in 6. cauetur distributiones diuidendas esse iuxta cuiuslibet Ecclesiae ordinationem. Ergo poterit Ecclesia ordinationem facere & ut quibus voluerit concedantur. Tertio, quia de facto in pluribus Ecclesiis est factum statutum iubilationis pro iis, qui quadraginta annos infuerunt, quibusque non solum fructus, sed etiam distributiones conceduntur. Sic Zenedo 3. p. collect. 15. ad 6. decretum ad finem. Prax. Episcop. 2. p. cap. 3. num. 9. versio de Senio. Stephanus Grater. disceptat. forens. cap. 208. num. 19. Moneta de distributionibus quotidianis 2. p. quast. 7. num. 2. c. quast. 12. n. 61. c. quast. 13. num. 41. Garzia 3. p. de beneficiis, Barboza 3. p. allegat. 53. num. 117. qui omnes testantur sic fuisse decim à Gregorio XII I. loquens pro statuto Compostellanae Ecclesiae, quod dixit tolerandum esse, & cum dixerit tolerandum esse, tacite insinuauit ex se validum esse. Propter haec Zenedo supra dicta collect. 15. sentit valere statutum Ecclesiae iubilationem ultra tres menses concedens, & distributiones illo tempore vacantibus applicans.

5 Ceteram retinenda est communis sententia; nequaquam fieri posse, nec valere tale statutum, esto valeat consuetudo; quia consuetudo vires habet non tam ex introducentibus illam, quam ex superioris consensu expresso in cap. fin. de consuetud. Qui consensus non est expressus circa statutum, sed potius est circa illud expressus dissentus. Ratio autem, quare ius approbavit consuetudinem legi derogantem, & reprobauit statutum, & esse potest. Quia consuetudo non repente, sed paulatim introducit, & sapit ex bona fide, neque vires habet quousque sic legitime praescripta. Statutum vero ab ipso exordio vires habere debet, ac proinde directe legi aduersatur. Merito ergo ius indulgere amplius voluit consuetudini, quam statuto. Ad secundum dico concedi, ut distributiones diuidantur secundum Ecclesiae ordinationem, inter praesentes, inquam, non inter absentes. Ut constat ex dicto cap. vnic. Alias possent concedi nunquam interuentibus. Ad tertium, credo tale statutum in rigore iuris inuvalidum esse, nisi à Pontifice fuerit approbatum. Sic Bonacina diff. 2. quast. 5. de hor. can. punct. 5. circa finem. Moneta: quia approbatio Compostellani statuti non infert simile statutum in qualibet Ecclesia valere: quia non approbavit Pontifex illud statutum, ut validum, & tolerandum ante approbationem; sed ipsa approbatione validum fecit, & tolerandum. At gratiam derogatoriam iuris communis vni Ecclesiae factam ad alias Ecclesias non licet extendere leg. Papinianus ff. de vniuers. Ergo. Adde etsi concedamus tale statutum valere, non inde inferitur posse Episcopum, vel Capitulum quolibet statuta facere à residentia excusantia, & distributiones concedentia. Quia in illo statuto est specialis ratio, quae in aliis non reperitur. Qui enim per quadraginta annos Ecclesiae seruiuit, praesumitur non potest firma esse valitudine, ut residentiam continuare possit, ac proinde tanquam valeudinario, & laboribus fatigato requies conceditur: ac proinde tanquam infirmus excusatur, & distributiones lucratur.